

AIRISTO-VELKUAN KALATALOUSALUE

TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 2022

Yleistä

Varsinais-Suomen ELY-keskus vahvisti joulukuussa 2017 Lounais-Suomen kalatalouden yhteistyöryhmän ehdotuksen, jonka mukaan Airisto-Velkuan kalatalousalueen rajat tulevat säilymään Airiston-Velkuan kalastusalueen rajojen mukaisina. Kalastuslain (379/2015) siirtymäkausi ja Airiston-Velkuan kalastusalueen toimivalta päättyivät 31.12.2018. Kalastusalueen viimeinen kokous valitsi marraskuussa 2018 selvitysmieheksi 1.1.2019 alkaen Timo Saarisen.

Selvitysmiehen tehtävät päättyivät, kun Airisto-Velkuan kalatalousalueen ensimmäisen yleiskokouksen 4.2.2019 päätökset saavuttivat lainvoiman ja hallitus oli toimivaltainen. Hallitus päätti 28.3.2019 kokouksessaan nimittää kalatalousalueen toiminnanjohtajaksi 1.4.2019 alkaen iktyonomi Timo Saarisen.

Airisto-Velkuan kalatalousalueen vesipinta-ala on 51 755 hehtaaria (Kalatalousalueiden sähköiset palvelut – Kalpa 12/2022) ja se sijaitsee Saaristomeren sisä- ja välisaaristossa. Kalatalousalueella on 2 100 vesialuepalstaa joista 663 kpl / 33 207 ha on osakaskuntia ja 1 437kpl / 18 548 ha yksityisiä vesialueita. 88 % vesialueiden omistusyksiköistä on pinta-alaltaan alle 50 hehtaarin kokoisia. Yli 500 hehtaarin kokoisia omistusyksiköitä on ainoastaan 7 kappaletta. Kalatalousalueen kartta löytyy toimintakertomuksen kansilehdeltä.

Kalastuslain 24 § mukaan kalatalousalueen tehtävät ovat:

- 1) kalavarojen kestävästä käytöstä ja hoidon suunnittelu;
- 2) käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen laadinta, hyväksytyt suunnitelman toimeenpano ja sen vaikutusten seuranta;
- 3) kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvä tiedotus;
- 4) kalastuksentralvonnan järjestäminen;
- 5) kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen;
- 6) kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen tarpeisiin;
- 7) vesialueen omistajien kalatalousalueelle siirtämät tehtävät;
- 8) viehekalastuksesta kertyneiden korvausvarojen jako vesialueen omistajille;
- 9) muut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulosohjaukseen sekä tähän lakiin perustuvat tehtävät.

Hallinto ja toimihenkilöt

Vuonna 2022 kalatalousalueen hallitukseen kuuluivat: Olavi Sahlstén (puheenjohtaja), Juha Kääriä (varapuheenjohtaja), Ilmo Aalto, Raimo Lehtimaa, Teijo Lindström, Jyrki Paavananen, Heikki Saarinen, Mika Sälve ja Esa Tähti.

Toiminnanjohtajan tehtävistä vastasi Timo Saarinen. Tehtäviin kuuluivat kalatalousalueen toiminnan kehittäminen, hankehaku, -hallinta ja toteutus sekä kalastuksentralvonta ja kalastuksentralvonnan organisointi. Toiminnanjohtaja antaa hallituksen jäsenille tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi.

Kalatalousalueen hallituksen tehtävät ovat kalatalousalueen sääntöjen mukaan:

- 1) yleiskokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelua ja päätösten täytäntöönpano;
- 2) käyttö- ja hoitosuunnitelmaan kuuluvien tehtävien toimeenpano ja raportointi suunnitelman tavoitteiden toteuttamisesta;
- 3) päätösten tiedoksianto;
- 4) kalastuksentralvontaan liittyvien tehtävien hoidon järjestäminen; sekä
- 5) toiminnanjohtajan nimittäminen ja erottaminen;
- 6) on valtuutettu jättämään vesi- ja kalatalouteen sekä ympäristöön vaikuttavissa hankkeissa lausuntoja, muistutuksia ja valituksia;
- 7) käyttö- ja hoitosuunnitelman tavoitteita edistävien hankkeiden käynnistäminen;

- 8) hoitaa muut kalatalousalueen yleiskokouksen määräämät tehtävät.
- 9) hallitus voi siirtää tässä pykälässä mainittuja tehtäviä, lukuun ottamatta kohtaa 5) toiminnanjohtajalle.

Kirjanpidon teki Raija Suominen / tilitoimisto Uotila & Laine.

Tilintarkastajana toimi HT Samuli Hakala ja varatilintarkastajana oli nimetty HT Pekka Haavisto. Molemmat tilintarkastustoimisto BDO OY:stä.

Talous 31.12.2022 (31.12.2021)

Vuoden 2022 tulos oli + 8 085,43 € (+6 743 €). 31.12.2022 omaa pääomaa oli 114 340,42 € (117 254,99 €).

Kokoukset

Kalatalousalueen yleiskokous pidettiin 3.11. Kultaranta Resortin seminaarisalissa Naantalissa. Kokouksessa oli läsnä yhteensä 23 henkilöä. Puheenjohtajana toimi Osmo Purhonen. Hallitus kokoontui kahdesti vuonna 2022.

Hanketoiminta

Saaristomeren kaupallisen rannikkokalastuksen tärkeimpien pyyntimuotojen dokumentointi ja kehittämismahdollisuudet

Hankkeessa tallennettiin ja dokumentoitiin Saaristomeren kalastuskulttuuria vuodelta 2022. Hankkeessa kuvattiin dronella ja videokameralla nykyisin käytössä olevia tärkeimpiä rannikkokalastuksen pyyntimuotoja – pyydysten virittämistä ja koentaa. Materiaalista editoitiin YouTubeen taltiointi. Videot jälkiäänitettiin siten, että kalastaja selosti omin sanoin tapahtumia.

Valmis kuvamateriaali ladattiin Airisto-Velkuan kalatalousalueen YouTube kanavalle ja on vapaasti kaikkien kansalaisten ja eri oppilaitosten käytettävissä.

Kokoneiden kaupallisten kalastajien ns. hiljaista tietoa ei ole aikaisemmin juurikaan dokumentoitu Saaristomerellä. Tallennettu materiaali on käyttökelpoista oppimateriaalia nyt ja pitkälle tulevaisuuteen. Videoita katsottiin ensimmäisen kahden viikon aikana lähes 10 000 kertaa.

Kalastajien ikärakenteen takia on todennäköistä, että kalavesiä vapautuu jo lähi-tulevaisuudessa uusille yrittäjille.

Parhaassa tapauksessa saatiin ja saadaan kaupallisesta kalastuksesta kiinnostuneita henkilöitä selvittämään mahdollisuuksiaan siirtyä alalle.

Kalastajien yhteisessä työpajatilaisuudessa pohdittiin pienimuotoisen rannikkokalastuksen ongelmakohtiin ratkaisuja. Loppuraportin liitteenä on tilaisuudesta laadittu muistio. Samansisältöisiä keskusteluja käytiin jo hankkeen kuvausten yhteydessä kalastajien kanssa.

Kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma

Kalatalousalue laati vuonna 2021 ehdotuksen alueensa kalavarojen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi (KL 36 §). Kalastuslain mukaan suunnitelmalla turvataan alueen kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto ja käyttö sekä biologinen monimuotoisuus, ja edistetään vapaa-ajan sekä kaupallisen kalastuksen edellytyksiä.

Airisto-Velkuan kalatalousalueen yleiskokous hyväksyi 24.11.2021 hyväksymä ehdotuksen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi.

Alueellinen kalatalouden yhteistyöryhmä käsitteli suunnitelman 1.3.2022.

Varsinais-Suomen ELY-keskus hyväksyi suunnitelman 5.9.2022.

Airisto-Velkuan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma sai lainvoiman 3.11.2022.

Airisto-Velkuan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma on luettavissa

kalatalousalueen verkkosivuilla osoitteessa www.airistovelkua.fi.

POIKKEUSLUPA KOSKIEN MERIMETSOJEN PESIEN HÄVITTÄMISTÄ JA MERIMETSOJEN AMPUMISTA

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei myöntänyt enää kalatalousalueelle lupaa merimetsojen pesintöjen ennaltaehkäisyyn ja häirintään erilaisten pelottimien ja ääntä tuottavien laitteiden avulla tai lintuluodoilla ja saarissa liikkumalla tapahtuvana toimintana.

Sen sijaan Varsinais-Suomen ELY-keskus myönsi 21.4.2022 kalatalousalueelle luvan merimetsojen pesien hävittämiseen ja merimetsojen ampumiseen seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.12.2024 asti.
2. Lupa on voimassa Airisto-Velkuan kalatalousalueen merialueella (myös merialueen saaret ja luodot) pois lukien Natura 2000-verkoston linnustoarvojen vuoksi otetut kohteet, Mietoistenlahden Natura-alueelle määritelty suojavyöhyke, luonnonsuojelualueet jaolemassa olevat Äijäkarin ja Mustaluodonleton merimetsoyhdyskunnat. Ampumisen osalta kiellettyä on myös edellä mainituille alueille ampuminen. Alueet, joilla toimenpiteet on kielletty, on kuvattu päätöksen liitekartassa.

Merimetsojen pesien hävittäminen

3. Lupa-alueella saa mahdollisissa uusissa alueelle syntyvissä merimetsojen pesimäyhdyskunnissa hävittää merimetsojen pesät. Myös munapesien ja munien hävittäminen on tällä luvalla sallittu.
4. Saariin ja luodoille saa nousta vain pesimäkauden aikana (1.4.-31.7.) vain lämpimällä säällä.
5. Pesien hävittämiskäynneillä ei saa häiritä muiden lintulajien pesintää. Ennen saareen/luodolle nousemista, on saarta/luotoa lähestyessä veneestä käsin havainnoitava kiikareita tai kaukoputkea apuna käyttäen, onko saarella/luodolla muuta linnustoa kuin merimetsoja. Saareen/luodolle saa nousta vain silloin, kun saarella on havaittu merimetsojen pesiä/rakenteilla olevia pesiä ja saarella ei ole havaittu muita lintuja tai muiden lintujen pesintöjä. Lupa ei oikeuta maihinnousua varmuuden vuoksi tehtävää tai sattumanvaraista pesien etsintää varten.
6. Mikäli muuta linnustoa ei havaita ja saarelle/luodolle nouseaan pesiä hävittämään, on maissa olon aikana kiinnitettävä huomiota saarella mahdollisesti olevaan muuhun linnustoon, sillä kaikkia lintuja ei välttämättä havaita ennen saareen/luodolle nousua (esim. kasvillisuuden suojassa tai kallionpainaumassa oleva lintu). Jos toimenpiteitä tehtäessä havaitaan saarella/luodolla muu lintulaji / lintulajeja kuin merimetsoja, on saarelta/luodolta poistuttava välittömästi, vaikka toimenpiteiden suorittaminen jäisi kesken. Saarelta/luodolta on poistuttava välittömästi myös silloin, jos saareen/luodolle meno tai siellä liikkuminen aiheuttaa jonkin muun linnun kuin merimetsan poistumisen saarelta/luodolta. Pesien hävittämistoimenpiteitä sellaisella saarella/luodolla ei saa jatkaa saman pesimäkauden aikana, jolloin saarella/luodolla on havaittu muuta lintulajistoa kuin merimetsoja.
7. Lupa merimetsojen ampumiseen on vuosittain voimassa 20.8.–31.12.
8. Kunakin lupavuotena saa ampua 300 merimetsaa, joten tällä luvalla saa luvan voimassaoloaikana ampua yhteensä enintään 900 merimetsaa.

ELY:n päätös sai lainvoiman 31.5.2022 jolloin poikaset olivat jo kuoriutuneet ja pesien hävittäminen ei ollut edes teoriassa mahdollista. Merimetsoja ammuttiin syksyllä yhteensä 129 kappaletta.

Suuria merimetsoparvia havainnoitiin kalatalousalueen vesillä jäiden lähdöstä myöhäiseen syksyyn asti.

Merimetsopesinnät kalatalousalueen vesillä

Turun Äijäkari 1 487 (1 768) pesää, Airiston Liisankari 218 pesää ja Livonsaaren länsipuolen Aukkoletto 30 pesää. Kesällä 2022 merimetsojen pesiä laskettiin olleen koko valtakunnassa 24 470 (24 300) kappaletta.

Hyljetilanne 2022 (2021)

Vuonna 2022 Itämerellä nähtiin lentolaskennoissa vajaat 37 000 (vajaat 42 000) harmaahyljettä eli hallia. Näistä Suomen merialueella oli runsaat 17 000 (18 000). Laskennoissa nähtyjien Itämeren hallien määrä on kasvanut keskimäärin noin viisi prosenttia vuodessa 2003 lähtien. Valtaosa halleista tavataan keväisin karvanvaihtoaikaisen levinneisyyden ydinalueella Lounais-Suomen, Keski-Ruotsin ja Viron merialueilla. Suomen merialueen halleista lähes 90 prosenttia eli 15 045 (15 733) oli laskentahetkellä lounaisessa ulkosaaristossamme. Täällä laskentakannan kasvu on myös ollut kannan keskimääräistä kasvua suurempaa viimeisen 10 vuoden aikana, noin seitsemän prosentin luokkaa.

Hallit kuvataan lentolaskennoissa ulkoluodoilta karvanvaihdon aikaan touko-kesäkuun vaihteessa, ja yksilömäärät lasketaan kuvista. Laskentatulokset edustaa hallien minimimäärää, ja vaihteleva osa yksilöistä on aina laskennan tavoittamattomissa. Yksittäisten vuosien väliset erot laskentatuloksessa eivät siksi kerro suoraan kannan koon muutoksista. Kannankoon muutoksia onkin syytä tarkastella useiden vuosien laskentatulosten trendiä. Muina vuodenaikoina hallien sijoittuminen eri merialueille voi myös poiketa merkittävästi kevään laskentatilanteesta.

Hylkeet aiheuttivat edelleen merkittäviä pyydysvahinkoja ja saalismenetyksiä kalatalousalueen vesillä vuonna 2022. Hylkeet käyvät eri vuorokauden aikoina kalastajien pyydyksillä, repien pyydysten lisäksi saaliskaloja. Hylkeenkestävistä rysistä ei ole apua, jos ja kun kalat ovat paenneet pyyntipaikoilta hylkeiden läsnäolon takia. Vesialueen ja -maanomistajia kehoitetaan myöntämään lupia vesi- ja maa-alueilleen mahdollisesti haettavaan hylkeenmetsästyslupiin. Hyljeongelma koskettaa kaikkia kalastajaryhmiä. Aktiivisuutta tarvitaan ammattikalastajilta, metsästäjiltä ja vesialueen- ja maanomistajilta. Maa ja metsätalousministeriö on asettanut koko maahan metsästyskaudeksi 2022–2023 yhteensä 1050 harmaahylkeen pyyntikiintiön lupaa. Lounais-Suomeen osoitetusta 400 hallikiintiöstä oli vuoden vaihteessa jäljellä 356 kpl (352).

Naantalin aukolle johtavissa kolmessa salmessa on testattu hyljekarkottimia jo vuodesta 2018 alkaen. Niiden tarkoitus on estää hylkeiden pääsy Naantalin aukolle ja mahdollistaa näillä alueilla verkko- ja rysäkalastus. Kokemukset ovat olleet rohkaisevia ja kokeilu jatkuu. Särkänalmissa on kolme karkotinta, Naantalin Ukko-Pekan sillan eteläpuolella kaksi karkotinta ja Merimaskun Kirkonsalmessa on yksi hyljekarkotin.

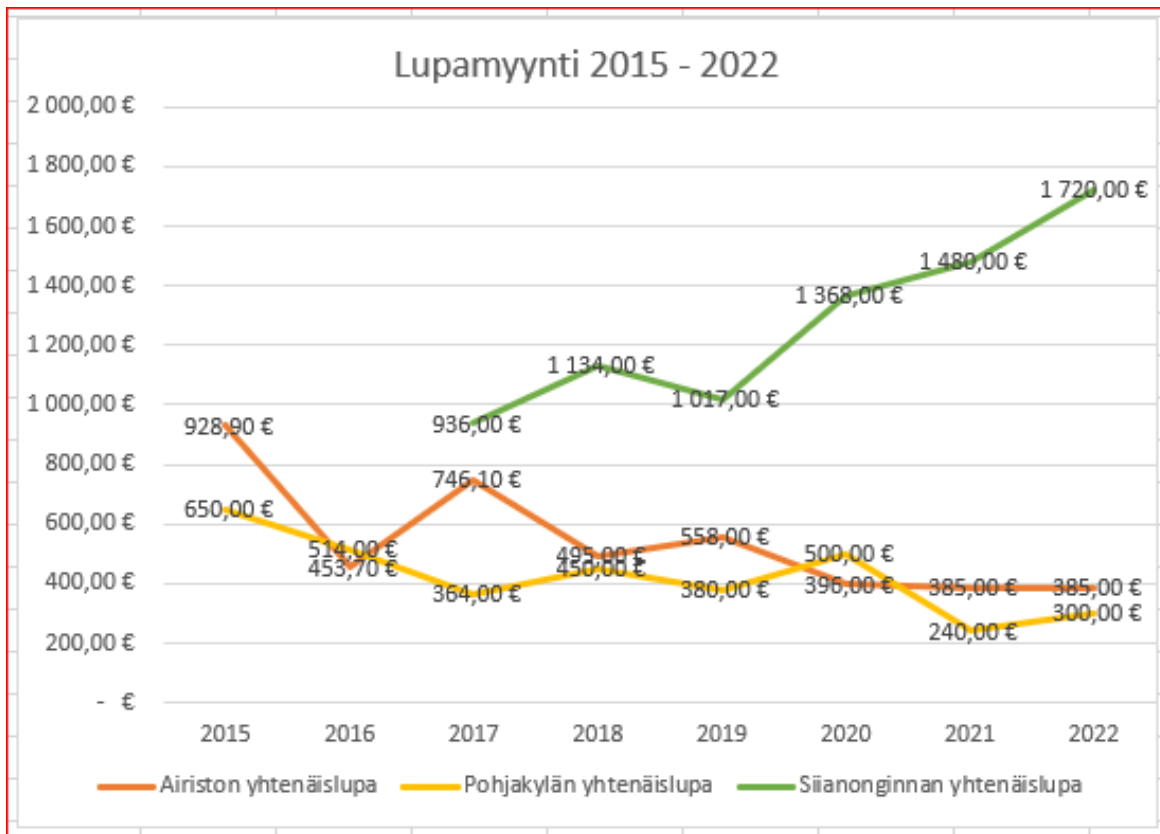
Turun salmivesiin karkottimin muodostettavasta hyljevapaasta alueesta on käynnistetty hankesuunnittelu vuonna 2022.

Kalastuslupien myynti vuonna 2022 (v. 2021)

Airiston yhtenäislupa-alue ulottuu Etelä-Airiston Kirveskarilta Naantalin Ukko-Pekan sillalle asti. Lupamyynnistä vastasi Kalakortti.com. Airiston yhtenäislupamyynti oli yhteensä 385 € (385 €) ja Velkuan Pohjakylän yhtenäiskalastuslupa-alueen lupamyynti kalatalousalueen toimesta oli 300 € (240 €).

Siianonginnan yhtenäislupa-alue

Naantalin kaupungin omistamista vesialueista sekä Turun virkistyskalastusalueista Saaronniemen, Vepsän, Maisaaren ja Pähkinäisten sekä yksityisestä Iso-Mustileton rannoista muodostettiin vuonna 2017 Airisto-Velkuan siian onginnan yhtenäislupa-alue. Lupamyynti v. 2022 oli yhteensä 1 720 € (1 480 €).

Kalatalousalueen toiminta-avustus vuonna 2022

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myönsi kalatalousaluetoinnin kustannuksiin määrärahaa vuonna 2022 13 353 € (11 502 €).

Turun kaupunki myönsi vuonna 2022 toiminta-avustusta kalatalousalueelle 4000 € (3750 €).

Kalatalouden edistämismäärärahat vuonna 2022

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myönsi kalatalousalueelle avustusta kalastusalueen kotisivujen uusimiseen 5 000 €.

Omistajakorvaukset vuonna 2022

Korvaukset vesialueiden omistajille kalavesien maksullisten yleiskalastusoikeuksien hyödyntämisestä sekä kalastusopastointiin perustuvasta käytöstä vuodelta 2021 olivat yhteensä 121 033 € (102 734 €).

Kalatalousalueen tekemät istutukset 2022

pvm	laji	ikä	määrä	pituus mm	paino g	istutuspaikka
01.06.	Meritaimen	2-v	550	182	60	Palva-Velkua lossir.
26.09.	Vaellussiika	1-k	16 557	113	10,05	Särkänsalmi
26.09.	Vaellussiika	1-k	16 557	113	10,05	Naantalin salmi

Kalatalousalueelle tehdyt istutukset yhteensä 2022 (lähde: Kalastuksen sähköiset asiointipalvelut SÄHI)

laji	ikä	määrä
Kuha	1k	13 703
Karisiika	1k	67 954
Vaellussiika	1k	140 153
Meritaimen	2v	6 100

Saaristomerelle on istutettu vuosina 2015 – 2022 yhteensä lähes 250 000 2-vuotiasta meritaimenta. Tästä huolimatta meritaimensaaliit ovat olleet koko 2000 -luvun heikkoja.

Kalatalousalueen toimesta tehty kalastuksenvalvonta

Kalastusalueen nimeämiä valvoja vuonna 2022 olivat Jan Lindström, Heikki Raumanen, Timo Saarinen, Ari Säteri ja Toni Viinikka. Luvat tarkastettiin yhteensä yli sadalta kalastajalta.

Toimitsijatehtävät

Kalatalousalueen toiminnanjohtaja hoitaa Ajolan, Heinäisten, Kotkavuoren-, Kuivan Kaltsaaren-, Tuomolan-, Röölään-, sekä Kaltsaari, Taka-Paskalahti, Nuikko osakaskuntien toimitsijatehtäviä.

Muu toiminta

Airisto-Velkuan kalatalousalueen edustus oli mukana vuonna 2022

- 14.01. Merimetsojen ja kalastuksen suhdetta käsittelevän tiedon yhteistuotantoprosessi / ohjausryhmä
- 10.02. Merimetsojen ja kalastuksen suhdetta käsittelevän tiedon yhteistuotantoprosessi / ohjausryhmä
- 01.03. Lounais-Suomen kalatalouden yhteistyöryhmän kokous
- 08.03. Lounais-Suomen kalatalouden yhteistyöryhmän kokous
- 24.03. Kalastuksenvalvojakoulutus
- 28. – 30.3. Valtakunnalliset kalatalousaluepäivät / Kalatalouden Keskusliitto
- 06.04. Alueelliset kalatalousaluepäivät / Länsi-Suomen Kalatalouskeskus
- 08.04. Raumakarin osakaskunnan kokous
- 21.04. Ajolan osakaskunnan kokous
- 09.05. RECOFI (merimetso) hankkeen ohjausryhmä
- 15.05. Silakka- ja litka -tapahtuma / Taattistenjärvi
- 28.06. Tuomolan osakaskunnan kokous
- 05.07. Kaltsaari-, Taka-Paskalahti, Nuikko osakaskunnan kokous
- 06.07. Kotkavuoren osakaskunnan kokous
- 07.07. Röölään osakaskunnan kokous
- 16.08. Ammattikalastajaristeily
- 26.08. Silakkaseminaari, Pori
- 30.08. Vahvuutta rannikkovesien kunnostamiseen -koulutus
- 01.09. Alueellinen merimetsotyöryhmä
- 08.09. Ruovikko webinaari, John Nurminen säätiö
- 15.09. Osakaskuntakoulutus, Länsi-Suomen Kalatalouskeskus
- 19.09. RECOFI (merimetso) hankkeen ohjausryhmä
- 13.10. Kalatalousalueiden toiminnanjohtajakoulutus, KKL
- 13.10. Kalatalousviranomaisten koulutuspäivät / alustus
- 14.11. RECOFI (merimetso) hankkeen ohjausryhmä
- 21.11. Länsi-Suomen kalatalouskeskus / kalatalouskatsaus / risteily
- 15.12. RECOFI (merimetso) hankkeen ohjausryhmä

Kaikkiin vesialueen omistajien ja sidosryhmien kyselyihin, yhteydenottoihin ja avunpyyntöihin pyrittiin vastaamaan käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Kalatalousalueen kotisivut toimivat osoitteessa www.airistovelkua.fi.

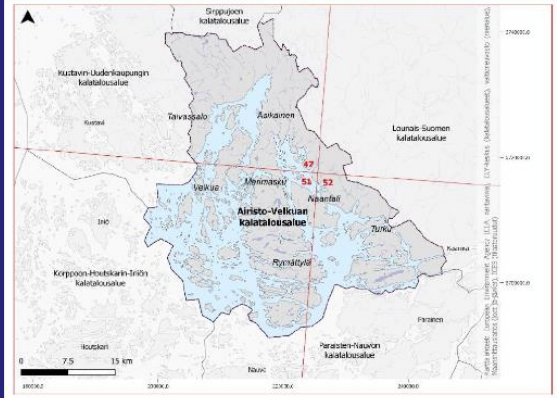

Etusivu Ajankohtaista Airisto-Velkuan kalatalousalue Kalastusluvut Mereitä Ota yhteyttä

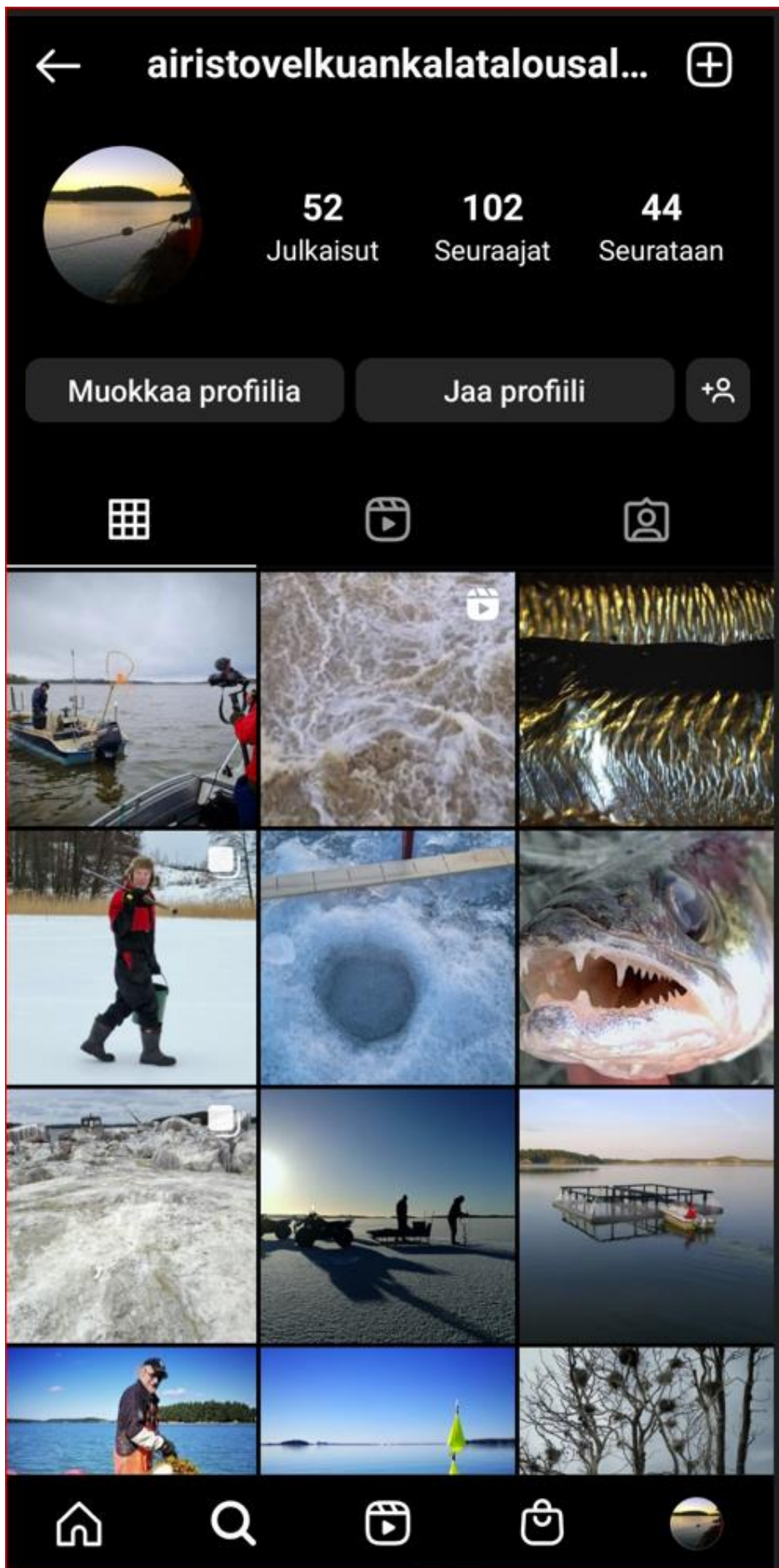
Airisto-Velkuan kalatalousalue

Valkkimyllynkuja 2
20540 Turku
timo.saarinen@airistovelkua.fi
p. 0400 525 323

Valkkimyllynkuja 2
20540 Turku
timo.saarinen@airistovelkua.fi
p. 0400 525 323

Kotisivuilta löytyy runsaasti aineistoa kalatalousalueen-, kalakantojen- ja kalastusten tilanteesta sekä niihin vaikuttavista tekijöistä.

Kalatalousalueella on myös aktiivisesti päivitettävät Facebook sivut. Sivulla oli 1 050 seuraajaa 31.12.2022.

